

7. Копиленко О.Л. "Українська ідея" М.С. Грушевського: історія та сучасність /О.Л. Копиленко – К.: Либідь, 1991. – 183 с.
8. Копиленко О.Л. Повернення М.С. Грушевського /О.Л. Копиленко. – К.: Вид-во "Знання", 1991 (Сер. 1: Час і суспільство, № 4). – 48 с.
9. Могильний Леонід Петрович. Сергій Єфремов у суспільно-політичному житті України: монографія/ Л.П. Могильний. – К.: ТОВ "ПанТот", 2011. – 296 с.
10. Лотоцький О. Сторінки минулого. У 3-х ч. / О. Лотоцький. – Варшава: УНІ, 1934. – Ч. 3.
11. Солдатенко В.Ф. Винниченко і Петлюра: політичні портрети революційної доби. /В.Ф. Солдатенко – К., Світосгляд, 2007. – 621с.
12. Винниченко В. Відродження нації (Історія української революції [марець 1917 р. - грудень 1919 р] Частина II. – Київ-Відень, 1920. – 328 с.
13. Шульженко Ф. П., Андрусяк Т. Г. Історія політичних і правових вчень. /Ф.П. Шульженко, Т.Г. Андрусяк – К.: Юрінком Інтер, 1999. – 300 с.
14. ЦДАГО України. – Ф. 57. – Оп. 2. – Спр. 119. – Арк. 31.
15. Винниченко В.К. Заповіт борцям за визволення /В. Винниченко. – К.: Вид. т-во "Криниця", 1991. – 128 с.

УДК 342.9:351.81

О.В. Дудник

■ СПЕЦІАЛЬНІ МЕТОДИ ПРОФІЛАКТИКИ ДИТЯЧОГО ДОРОЖНЬО-ТРАНСПОРТНОГО ТРАВМАТИЗМУ ТА ЇХ ВИКОРИСТАННЯ НА ПРАКТИЦІ

У статті аналізуються методи профілактики дитячого дорожньо-транспортного травматизму та проводиться порівняння нормативного забезпечення цієї діяльності. На основі аналізу запропоновано окремі напрями підвищення ефективності проведення профілактичних заходів спрямованих на зменшення кількості травмованих дітей.

Ключові слова: *дитячий дорожньо-транспортний травматизм, методи профілактики дитячого дорожньо-транспортного травматизму, категорії профілактичної роботи, фіксація дітей в автомобілі.*

В статье анализируются методы профилактики детского дорожно-транспортного травматизма и проводится сравнение нормативного обеспечения этой деятельности. На основе анализа предложено отдельные направления повышения эффективности проведения профилактических мероприятий направленных на уменьшение количества травмированных детей.

Ключевые слова: *детский дорожно-транспортный травматизм, методы профилактики детского дорожно-транспортного травматизма, категории профилактической работы, фиксация детей в автомобиле.*

In the article the methods of prophylactic of children's transport traumatism are analyzed and the legislative background of its activity are compared. At the

base of its analyses some new trends aimed at the effectiveness of prophylactic measures concerning the quantity of injured children are proposed

Key words: children's transport traumatism, methods of prophylactic of children's transport traumatism, categories of prophylactic activity, restraint of the children in the cars.

Постановка проблеми Сучасний стан автомобілізації говорить про те, що з кожним роком буде зростати кількість дорожньо-транспортних пригод, в яких, на жаль, будуть гинути та травмуватися діти. Вже не раз і в науковій літературі і в засобах масової інформації ставилося питання про те, щоб посилити профілактику дитячого дорожньо-транспортного травматизму, адже травмування дітей під час дорожньо-транспортних пригод є подвійним. Вони отримують фізичні травми та психологічні травми, які можуть вплинути на все подальше життя дитини. Тому в зарубіжних країнах та в Україні розробляються нові форми і методи профілактики дитячого дорожньо-транспортного травматизму, які застосовуються на практиці. Разом з тим окремі правові аспекти застосування новітніх методів профілактики ще не врегульовані і тому метою даної статті є аналіз таких методів та формування пропозицій щодо їх правового регулювання.

Стан вивчення проблеми Напрями профілактики дитячого дорожньо-транспортного травматизму та їх вдосконалення почали формуватися ще в Радянському Союзі. Разом з тим кількість автомобілів та розвиток автомобільного транспорту в той час ще не ставив згадану проблему так гостро, як вона стоїть зараз. Питанням профілактики дитячого дорожньо-транспортного травматизму приділяли Коноплянко В.І., Рижков С.Я., Воробйов Ю.В. [1] та ряд інших авторів [2].

Після проголошення незалежності питанням профілактики дитячого дорожньо-транспортного травматизму та забезпечення безпеки дорожнього руху було присвячено цілий ряд дисертаційних досліджень. Спочатку Новиков В.В та Развадовський В.Й. розглядають основи профілактики порушень правил дорожнього руху та забезпечення безпеки на дорогах [3, 4]. Пізніше питанням забезпечення безпеки дорожнього руху та профілактиці травматизму приділяють певну увагу С.М. Гусаров та О.Ю. Салманова [5,6], проте детально питання профілактик дитячого дорожньо-транспортного травматизму було розглянуто лише Веселовим М.Ю. у 2009 році [7].

Слід зазначити, що з того часу питаннями формування новітніх методів здійснення профілактик дитячого дорожньо-транспортного травматизму приділялося недостатньо уваги. Разом з тим кількість автомобілів в Україні з 2009 до 2012 року практично збільшилася на-

половину, збільшилася кількість дорожньо-транспортних пригод, в яких брали участь діти і збільшилася кількість загиблих та травмованих дітей і підлітків.

Виклад основних положень Розгляд формування нових напрямів діяльності державних органів і в першу чергу Державної автомобільної інспекції, тому що відповідно до функціональних обов'язків саме працівники Державтоінспекції за своїми функціональними обов'язками повинні очолювати роботу спрямовану на попередження дорожньо-транспортних пригод в цілому та профілактику дитячого дорожньо-транспортного травматизму [7].

Разом з тим питання профілактики дитячого дорожньо-транспортного травматизму, а особливо новітніх методів профілактики є завданням всього суспільства. В першу чергу така профілактика повинна забезпечуватися нормативними актами, які б передбачали чітко визначені дії водіїв, пасажирів та інших учасників дорожнього руху, що унеможлиблювали б травмування та пошкодження дітей.

Одним з напрямів зменшення кількості травмованих дітей, є забезпечення безпеки дітей при перевезенні їх транспортними засобами. Законодавці поступово розвивали систему попередження травмування дітей при перевезенні їх транспортними засобами.

Якщо ми подивимося на правила дорожнього руху, які були затверджені в 1994 році то п. 21.11 передбачав що водіям було заборонено перевозити дітей, зріст яких менше 145 см, або тих, які не досягли 12-річного віку - на передньому сидінні автомобіля (за відсутності спеціального дитячого сидіння) і на задньому сидінні мотоцикла. Також заборонялося перевозити дітей до 16-річного віку в кузові будь-якого вантажного автомобіля [8].

Разом з тим, ми можемо зазначити, що в 1994 році кількість автомобілів в Україні була в два рази меншою ніж у 2012 році і тому кількість травмованих дітей при перевезенні транспортними засобами була меншою.

Ще раніше в Радянському Союзі згадана правова норма передбачала заборону перевезення дітей на передньому сидінні автомобіля при відсутності спеціального дитячого сидіння [9].

У 2008 році до Правил дорожнього руху було внесено зміни з метою зменшення кількості дорожньо-транспортних пригод та дитячого дорожньо-транспортного травматизму. Розхід "б" пункту 21.11 статті 21 Правил дорожнього руху був сформульований наступним чином: "Водіям забороняється перевозити дітей, зріст яких менше 145 см

або тих, що не досягли 12-річного віку, - у транспортних засобах, обладнаних ременями безпеки, без використання спеціальних засобів, що дають змогу пристебнути дитину за допомогою ременів безпеки, передбачених конструкцією цього транспортного засобу; на передньому сидінні легкового автомобіля - без використання зазначених спеціальних засобів; на задньому сидінні мотоцикла та мопеда" [10].

Слід зазначити, що Правила дорожнього руху Російської Федерації, які також були змінені нещодавно передбачають що перевезення дітей дозволяється за умови забезпечення їх безпеки з врахуванням особливостей конструкції транспортних засобів. Перевезення дітей до 12 річного віку в транспортних засобах, які обладнані ременями безпеки повинно здійснюватися з використанням спеціальних приладів, які дозволяють утримувати дитину відповідно до її ваги та зросту або інших засобів, що дозволяють пристебнути дитину за допомогою ременів безпеки, які передбачені конструкцією автомобіля. Не передньому сидінні автомобіля тільки з використанням спеціальних утримуючих приладів [11].

Таким чином вже в Україні формулюється один з основних принципів дотримання безпеки при перевезенні дітей транспортними засобами. В країнах Європи такий принцип був закріплений в законодавстві вже давно.

Наприклад, і Великобританії ще в 1988 році були розроблені спеціальні вимоги щодо перевезення дітей, які доповнюються майже щорічно. У 2010 році до правил дорожнього руху Великобританії було внесено також ряд змін.

На сьогодні правила дорожнього руху Великобританії передбачають наступні вимоги щодо перевезення дітей:

- діти, які перевозяться в автомобілі повинні бути надійно пристібнуті пасками безпеки або спеціальними утримувачами;
- на передньому сидінні можуть перевозитися діти віком від 12 років;
- якщо діти перевозяться на задньому чи передньому сидінні вони повинні перевозитися у спеціальному дитячому кріслі, що має бути зафіксовано надійно;
- конструкція автомобілів має передбачати також подушки безпеки для дітей;
- спеціальні замки повинні фіксувати двері автомобіля, для того, щоб дитина не могла відкрити їх і випасти тоді коли автомобіль рухається;
- діти повинні бути під постійними контролем під час перевезення в автомобілях [12].

Як видно наше законодавство ще відстає певною мірою в плані гарантій безпеки для дітей право перевезенні їх в автомобільному транспорті.

Крім того якщо ми візьмемо західні держави то в кожній з них чітко розроблені і застосовуються на практиці спеціальні програми профілактики дитячого дорожньо-транспортного травматизму. Наприклад, у Німеччині всі суб'єкти профілактики дитячого дорожньо-транспортного травматизму поділені на групи. Виділено групи дошкільного віку, молодшого, середнього та старшого шкільного віку, водіїв, мотоциклістів, пенсіонерів, молодих водіїв та досвідчених водіїв, водіїв вантажних та легкових автомобілів [13].

При цьому для кожної категорії розробленості програми профілактики, всі учасники програм прослуховують спеціальні лекції, а з дітьми проводяться практичні заняття в дитячих садках та школах, де опрацьовуються всі ситуації, які можуть виникнути на дорозі.

Велика увага профілактиці дитячого дорожньо-транспортного травматизму приділяється засобами масової інформації. При цьому держава навіть оплачує певний час приватним теле та радіокомпаніям, які використовують сюжети, що надаються поліцією для профілактики дитячого дорожньо-транспортного травматизму.

Досить часто в зарубіжних країнах для проведення профілактики порушень правил дорожнього руху використовуються різноманітні способи наочної агітації. Наприклад, на стінах будинків, які знаходяться перед небезпечними перехрестями мають розбитий автомобіль або малюка, який постраждав внаслідок дорожньо-транспортних пригод [14]. Це є досить впливовим фактором і більшість водіїв знижують швидкість після побаченого.

Висновки Підсумовуючи наведене зазначимо, що, на жаль, в Україні ще не використовуються всі форми і методи профілактики дитячого дорожньо-транспортного травматизму і як наслідок щорічно на вулицях і дорогах країни гине і отримує травми понад тисячу дітей.

З метою підвищення ефективності профілактики дитячого дорожньо-транспортного травматизму пропонується провести такі заходи:

- проаналізувати нормативну базу використання різних методів профілактики дитячого дорожньо-транспортного травматизму та внести пропозиції щодо внесення змін і доповнень у чинне законодавство;

- визначити рівень відповідальності кожного суб'єкт державної влади за проведення профілактики дитячого дорожньо-транспортного травматизму, систематично заслуховувати їх звіти з метою підвищення ефективності її проведення.

- розробити базу даних новітніх методів профілактики дитячого дорожньо-транспортного травматизму та систематично її поповнювати;
- активно залучати працівників засобів масової інформації до проведення заходів спрямованих на профілактику дитячого дорожньо-транспортного травматизму, заохочувати найбільш активних з них.

Використана література:

1. Коноплянко В.И., Рьжков С.В., Воробьев Ю.В. Основы управления автомобилем и безопасность движения / В.И. Коноплянко, С.В. Рьжков, Ю.В. Воробьев. – М. ДЮСААФ, 1989. – 224 с.
2. Бушмин А.Н. Безопасность вождения автомобиля и правила дорожного движения / А.Н. Бушмин. – Х.: Вища школа, 1982. – 192 с.
3. Новиков В.В. Административно-правовые основы профилактики нарушений дорожного движения: дис. ... канд. юрид. наук специальность: 12.00.07. – Х., 1997. – 198 с.
4. Развадовский В.И. Административная ответственность за нарушение норм, правил и стандартов, которые касаются обеспечения безопасности дорожного движения: дис канд юридич наук специальность: 12.00.07. – Х., 1997. – 207 с.
5. Гусаров С.М. Административно-правовые основы управлінської діяльності Державної автомобільної інспекції України щодо забезпечення безпеки дорожнього руху: дис. ... канд. юрид. наук, спеціальн 12.00.07. – Х., 2002. – 180 с.
6. Салманова О.Ю. Административно-правовые основы обеспечения безопасности дорожного руху: дис. ... канд. юрид. наук спеціальн. 12.00.07. – Х., 2002. – 206 с.
7. Веселов М.Ю. Административно-правовая профилактика дитяче го дорожньо-транспортного травматизму в Україні: дис. канд. юрид. наук спеціальн. 12.00.07 - Донецьк, 2009. - 236 с
8. Правила дорожнього руху: Витяги з нормативних документів і актів, що діють у сфері дорожнього руху. Вінниця. Дорога, транспорт, пішохід, 1994. – 64 с.
9. Правила дорожнього руху. Извлечения из нормативных актов СССР и РСФСР, действующих в сфере дорожного движения. – М.: Транспорт, 1988. – 63 с.
10. Правила дорожнього руху : Офіційне видання. – К.: Арії, 2008. – 64 с.
11. Правила дорожнього руху Российской Федерации. – М.: ТР-Ритейл, 2009. – 48 с.
12. The Official Highway Code. Office of Public Sector Information, Information Policy Team. Norwich, 2010. – 145 p.
13. Заросило В.О., Беззубов Д.О., Дудник О.В., Тимашова В.М. Дитячий дорожньо-транспортний травматизм в Україні: навчальний посібник / В.О. Заросило, Д.О. Беззубов, О.В. Дудник, В.М. Тимашова. – К.: МП "Леся", 2011. – 188 с.
14. Якупов А.М. Формирование транспортной культуры, главное в обеспечении безопасности дорожного движения / А.М. Якупов // основы безопасности жизнедеятельности. – 1999. – № 1. – С. 45-50.